

Діло

Виходить щодня рано крім понеділка.
РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
 Львів, Ринок 10, II. пом.
 Кошту лист. шваб. 26.72л
 Адреса теле. „Діло—Львів“
 Число телефонів 261
 Руконисці редакції не варті.

ПЕРЕДПЛАТА
 в Австро-Угорщині:
 місячно 270 К.
 чвертьрічно 6—
 шістьмісячно 16—
 річно 32—
 у Львові (без доставки):
 місячно 240 К.
 чвертьрічно 7—
 шістьмісячно 14—
 річно 28—
 За зміну адреси платять се 50 к.

Ціна оголошень:
 Строчка п'ятихв., двоколонкова 40, в неділю 60, в опівнічних годин, в рекламній часті 1 К. Повідомлення про вільні і заручки 200. Рекламні оголошення за окремою угодою.
 Окремі оголошення за окремою угодою.
 Окремі оголошення за окремою угодою.
 у Львові 10 к.
 за провінцією 12 к.

Видас: Видавничі Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Промова намісника при обняті урядованя.

Береженє прав української мови.

Львів, 13. марта 1917.

законна стає для прав українського народу і його мови під правлінням нового намісника живою дійсністю.

Обняте урядованя новим намісником.

Новий намісник ген. Карло гр. Гуйн при був 11. с. м. до Бялої в цілі обняті урядованя. В великій салі тимчасового осідку намісництва ждали на нього урядники під проводом віце-президента Гродзїцького. На привітану промову віцепр. Гродзїцького

намісник в дповіє

з початку по польски, а далі по німецьки отсею промовою:

„Іменованій в сих виніткових часах в волі Найяснійшого Пана намісником Галичини, мушу зарав з початку і з цілим натиском зазначити, що незнанє обох краєвих мов у мене не може нічим нарушити законно установлєних прав обовязуючої в Галичині урядової польської мови,

в таком прав, признаних українській мові.

Бажаю тут працювати на вдоволенє Найяснійшого Пана, але також для добра краю. Не форма, але зміст, не слова, але діла докажуть, що сьому принципови хочу бути вірним і вірним остану. Дав би Бог, щоб я знайшов відповідні сили до відповідно важких задач, які мене ждуть. Обнимаю мій уряд в часі такім важкім, як може жадєн з моїх попередників. Важкі наслідки світової війни діткнули не тільки цілі міста й округи, але також цілі краї, а на сей край, який в порівнаню з іншими коронними краями найбільше потерпів, накладає й нині ще війна важкі обовязки. Бо Галичина як край виключно рільничий має нині обовязок, на скільки по покритю власних потреб показали ся би ще якісь надвишки, доставити їх там, де потреба їх є ще більша. Тільки горяча любов вітчизни і сильна воля, щоб нашій справедливій справі допомогти до побіди, дасть нам силу передержати важкі хвилі.

За прикладом мого попередника в уряді буду дальше якнайенергїчїше працювати над відбудовою краю, а також докладу всіх заходів, щоб винагороди за воєнні чинїтьби могли бути як найшвидше зреалізовані.

В моїм характері як намісник краю

не знаю ніяких відносинць суспільних, національних чи віросповідних

і вірний сьому принципови, числю на підперте всіх верств суспільности і всіх її миродатних чинників. В першій лінії числю на вашу співпрацю, мої панове. Вам, пане віце-президенте, дякую за слова привітаня, звернені до мене в імені урядників намісництва. Знаю дуже добре, в яких важких відносинах сповняють австрійські урядники свій відповідальний уряд, тому знайдете, панове, в мені не тільки обовязкового і вимагаючого начальника, але також можеже числити на мою батьківську дбальість і будьте переконані, що кожда слухна справа знайде в мені горячого опікуна.

Ще раз дякую вам за привітанє і маю надїю, що швидко при спільній праці ближше познакомимо ся“.

По сїй промові віцепр. Гродзїцький представив намісникови урядників намісництва.

В українській Шкільній Раді.

Одієля перейшов намісник до малої салі, де ждали його урядники гр. Шк. Ради під проводом віце-президента Цоля, який виголосив привітану промову. В відповіді намісник заповнив, що буде як найцірїйше опікувати ся шкільництвом.

По представленю інших дикастерій урядників намісник

зловив шїтану правозому маршалкови, в який обговорював краєві справи.

Покійний ген. Колярд, обнимаючи урядованє, в промові до урядників намісництва з особливим натиском зазначив, що не може мати характеру доброго урядника той, хто не знає обох краєвих мов, так, щоб в урядованю мож однаково пошанувати законно признані права мов і відновити національним потребам обох народів.

Таке саме становище,

знаходимо зазначене в поданій нижше промові, яку виголосив до урядничого персоналу намісництва, обнимаючи урядованє, новий намісник Галичини ген. Карло гр. Гуйн. Навязуючи до того, що він сам не знає краєвих мов, гр. Гуйн зазначив, що ся обставина не може впливати на законно признані права як польської так і української мови в урядованю адміністрації краю.

Інаше стоїть справа з правами української мови.

мусимо брати заяву нового намісника що-до пошани прав української мови — хоч воно в новочасній правовій державі повинно бути самоозрозуміле — дуже поважно й домагатися, щоб новий намісник справді настояв на здійсненє тої своєї заяви.

Пощана й виконуванє призначєних державою українському народови й його мові прав взагалі і з окрема, особливо в адміністрації краю, — хоч розмір тих прав скромний! — були й доси остали домаганям, якого здійсненя треба все на нову кождім кроці доходити. Доходженє здійсненя сього домаганя творить величезну часть всіх наших політичних заходів. І тому власне,

— заяву нового намісника ми мусимо розуміти як урядове проголошенє заповуки, що буква

В централі відбудови краю в Кривеві.
 Д. 12. с. м. уділяв намісник послухань в своїм бюрі в централі відбудови краю в Кривеві. На послуханє прибули представники військовости, міста, університету, ріжних інституцій, властей і урядів.

В розмові з проф. Новаком, який явив ся з урядниками уряду поживи, намісник зазначив, що уряд поживи має сповнити дуже важну задачу. Відбудова краю особливо що-до рільництва і піднесенє рільничої продукції принесе користь цілій монархії і краєви. Намісник знає, що галицькі селяни мають мало поживи, яка ледви вистанє на власні потреби, та що надвишку має тільки небогато: заповнив, що всіми силами буде змагати до як найшвидшої відбудови рільництва; в кінці плідїс в натиском, що збіже на насїне і інші плоди до садженя не можуть бути навіть рушені на біжучі потреби.

В справах відбудови краю.

Дальші наради економічного з'їзду.

Львів, 13. марта 1917.

Д-р І. Макух вказав у своїм рефераті на найважїйші законні постанови воєнно-до-би, про які необхідно треба знати рільникам, щоб вжити ся за відбудову. Про ті постанови писав референт в „Ділі“, а по доповненю статей, помішєних ним в нашій часописі, буде видана окрема брошура. Бєсїдник уважає konieczним, щоб для одностайности праці в справах відбудови по повітах краю і асесторонної помочи населєню були засновані негайно по всіх повітах бюра правної поради.

Д-р Т. Кормош реферував про організацію воєнного кредиту та про спосіб як його одержати і виїснувати; інформував референт присутних про услія одержаня такого кредиту селянами, священниками, посесорами, читальнями і крамницям та про кредит з приводу посередних шкід. Відповідно переведена референтом організація в Перемишлї причинила ся до економічного дивненя повіту.

О. сєв. Лициняк виголосив реферат про організацію опіки над воєнними сиротами, оснований на окремих студїях теоретичних і практичних, за який дякували референтови учасники зборів живими оплесками.

Д-р Перфецький склав звіт про заходи З. У. Р. і У. П. Р. в справі виселєнїя приміщенєх в Гмінді, Вольфсбергу, Хоцені, Угорським Градици і Осєвїцімі.

Ного звіт доповнили пос. Лев Левицький і пос. Колесса інформаціями про працю допоміжного комітету у Відні і Української Культурної Ради та про інтервенції окремої комісії У. П. Р. для евакуації у правительствених аластий в справі виселенців, приміщення в західній і середній Галичині; часть тих догагань, а саме щоби тям виселенцям виглачуваємо підмогу по 1 К 50 с. денно на голову та війскові причинки, правительство вже сповнило.

В дискусії забрав опісля голос д-р І. Макуха, який закликав всі інституції, що займають ся долею виселенців, до одностайности в їх діяльності, бо положене виселенців в Галичині чи не гірше, як їх товаришів неволі, розміщені в бараках поза красю; провінціоальну інтелігенцію визнає бесідник до того, щоби в кожній справі старала ся поунити простолудина, а особливо треба звернути увагу тих, що мають право до воєнних причинків, щоби проти рішень повітових комісій причинкових відносила зажаденя до красної комісії і до міністерства красної оборони.

О. Йосиф Марнович в Любелі пов. Жовква побразив мартирологію нашого селянства за час воєнного лихолітя, вказав на причини теперішнього невдадного положеня політичного і економічного, догагав ся, щоби наші центральні політичні організації а з окрема последи оставали в непосреднім порозумію з народом.

О. Володимир Лиско з Городка висловлює бажане, щоби у Львові була утворена красна організація центрально для помічи виселенцям, яка повинна дати почин до заснованя повітових організацій там, де їх треба. Політичні представники повинні подбати про те, щоби виселенців не уживано до примусових робіт.

О. дир. Лежогубський (Львів) пригадує нашим компетентним чинникам на діти виселенців, які учать ся по львівських школах і які дуже бідують; в справі тої шкільної молодіжні внесло бюро правної поради, ведене „Просвітою“, до галицького намісництва письмом з догаганем виплати державних підмог, як стурнула ся з відмовним рішенням. Проти того рішення внесено рекурс до міністерства внутрішніх справ.

Д-р Макуха інформує додатково зібраних про відбудову красною Централію парохіальних будинків і церков; звертає увагу на тих селян на постанову про воєнні реквизиції на основі якої власители зарекавірованих річій можуть догагати ся заплатити ріжницю між максимальною ціною і дійсно заплаченою, згодошуючи недоплачену квоту, як посередню шкоду.

Ради. Андрій Корнелія з Камінки струмилової бажає, щоби проєктовані д-ром Макухом бюро правної поради стали осередками праці для відбудови поодиноких повітів; таке бюро вже й засновано в Камінці струмилової.

О. сов. Стефанович (Львів) догагав ся енергічнійших заходів, щоби запобігти примусовим роботам виселенців.

Ради. Вол. Дутка із Стрия повідомляє про відновлене діяльності Молочарського Союзу в Срию, який одержав від красної Централі для відбудови право виключного анкупча товців і яєць в повітах: Перемишль, Добромиль, Ярослав, Ліско, Сянік і організував свою окрему Централію для того викуппа в Пере-

мишлі. Прочі повіти східної і середної Галичини остаять під управою оперуючих армій і там не може Молочарський Союз розвивати подібну діяльність. Викуппом яєць і товців в західній Галичині займаєть ся польське товариство Кольок рілльничих.

О. Теодор Банах з Глинська пов. Жовква догагав ся від наших політичних представництв, щоби вони подбали про установлене відповідних цін за примусові рілльничі роботи.

Після коротких промов пос. Льва Левицького і пос. Колесса та д-ра І. Макуха, які доповнили а дечім свої попередні виводи, дискусію покінчено.

На конешь прийнято резолюцію, в котрих з'їзд догагав ся виплати в готівці нашим селянам належноти за воєнні чинитиби, підвишки прижитків для родин покликаних, помічи для селян при оброблюваню ґрунтів, забезпеченя средства поживи аж до слізуючих живих, обмеженя примусу при роботах на панських ланах, щоби селяни могли насамперед обробити свої ґрунти, відбудови селянських господарств в східній Галичині, покликаних Українців до проводу і як урядників а красній Централі для господарської відбудови краю і при районних командах та поеханя примусових евакуацій — хіба в разі дійсної потреби. Вкінці рішено візвати всі інші господарські організації по повітах, щоби відновили свою діяльність.

Рішено також зазиви до Головної Ради „Сільського Господаря“, щоби безупинно дбала дальше про потреби нашого сільського населеня.

Президент міністрів гр. Клям-Мартініц про українські догаганя.

Відповідь на представленя президія У. П. Р.

ВІДЕНЬ (Ткб). „Slavische Korrespondenz“ доносить:

Дня 11. с. м. прибули до президента міністрів в імені Української Парляментарної Репрезентації голова Романчук, заступник голови д-р Петрушевич і член парляментарної комісії д-р Евген Левицький і представили шефами кабінету найважнійші догаганя українського населеня Галичини.

В звязку а сим пригадано передовсім справу як найшандшого скликаня парламенту, вказуючи на те, що якесь творенє умов спокійної діяльности Державної Ради є зайве, бо внутрішній відносини в державі й загальне бажанє населеня, щоби парляментарну трибуу отворити як найшидше, і так заповнюють спокійну й успішну діяльність Державної Ради.

Дальше обговорено

Займу на становищі намісника Галичини.

Представники У. П. Р. висловили бажанє, щоби намісникови, який, що праєда, зробив на У. П. Р. симпатичне враженє, одначе не може бути обизаний з особливими національними відносинами в краю, улекшити відповідними зарядженями доцільну адміністрацію краю, яка уявляється би в рівній мірі обі народности.

Президент міністрів аложив успокоючу зазву, що новий намісник очевидно також супроти України держати меть ся тих провідних ліній, на основі яких треба поступати з однаковою справедливостю супроти всіх народів монархії.

В справі поставлених догагань У. П. Р. президент міністрів обияв прихильну і швидку поагоду в усіх випадках, де се покаже ся конечним. За те широкі національні догаганя треба найперше підготувити, що на його думку а теперішній хвилі не легко адійснити.

Що до поборюваного Українцями відокремленя Галичини.

то правительство в сій справі буде руководити ся виключно інтересами держави.

В справі скликаня парламенту правительство незмінно стоїть при своїй програмовій заяві і при зложених заявах про швидке скликанє парламенту.

Президент міністрів у Цісаря.

ВІДЕНЬ (Ткб). Цісар прийня 12. с. м. в Бадені президента міністрів гр. Клям-Мартініца.

Президія польського кола у преидента міністрів.

ВІДЕНЬ (Ткб). Президент міністрів граф Клям-Мартініц прийняв 11. с. м. в присутности міністра Бобжинського президію польського кола. Обговорено подрібно найважнійші біжучі галицькі справи.

Голосові заворушеня в Петрограді.

Відозва військового команданта в Петрограді — Убиті і ранені. — Становище Думи.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг. телегр.). Військовий командант в Петрограді генерал Кавалов одолосив відозву, в якій повідомляє, що з приводу заворушеня і насильств супроти жовнірів та поліції, які лучили ся в останніх днях та в приводе абираня ся людности на вулицях мимо заборони, війско одержало приказ ужити оружа. Дневники не виходять. Рух міських зеліничів здержаний.

БЕРЛІН (Ткб). Після звідомленя стокоольського кореспондента „Voss'sche Zeitung“ число убитих і ранених підчас голодової революції в Петрограді вносить 300—400 людий. Заворушеня відбували ся від понеділка до середи. Вони схожі були з подіяма в 1905 р. Підчас голодосних заворушеня піднесено оклики за миром і за хлібом.

БЕРН (Ткб). Дума прийняла одностайно дневний порядок Мілюкова з догаганям безпроволочног заосмотреня Петрограду, Москви і інших міст промислових в поживу та допущеня представників робітництва до комітету для національної оборони.

Китайський парлямент проти Німеччини.

ПЕКИН. (Райтер). Палата послів на повнім засіданю більшістю 300 голосів похваляла політику правительства включно з зйрванєм тиосин з Німеччиною.

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

На що у нас видають ся книжки?

(Далше.)

Зверну ще увагу на одну небажану прозвув в нашій літературній мові, яку дехто називає „модернізмом“, а я назвав би язиковим хаосом.

Наша етнографічна територія дуже простора. Відповідно до простору і мова не може бути всією одностайна; вона розпадаєть ся на ряд діалектів і говорів. Виравді ті говорини ріжнять ся на стілько, щоби Харьковець або Подтавещь не міг зрозуміти Бойка, а навіть Лемка, як се буває на інших великих просторах (прим. Німеччини або Італії), та все вони ріжнять ся часом дуже значно від себе. Природна річ, що кождому чоловікови видаєть ся той говір найкрасній, яким навчила його мати говорити. Треба мати певний засіб фізіологічного знаня, щоби прийти до иншої думки і признати той говір краснім, котрому се по справедливости належить ся. Відповідну одніку подують учені філолози: вони збирають усі прикмети говору, чи говорів, укладають їх у правила, списують у граматиках, граматики заводять ся по школах, усі письменні вичу-

ють ся тих правил і послуговують ся ними практично у письмі і в мові.

Таким чином вибиваєть ся один говір на літературний і усталюєть ся, немов убираєть ся в мундур; инші говорини існують собі далі, розвивають ся і упадують, дають і від себе причинки до спільної літературної мови, але все вони другорядні. Наскільки який говір вибиваєть ся на літературний, про се не рішає припадок, але письменники. Котрим говором пише більше число визначнійших письменників, той стає літературним.

Так дєть ся звичайно при нормальнім розвитю язика. У нас не все йшов той розвій нормального дорогого. Сам факт, що ми сотки літ позбавлені власної державної організації, яка кождому язикови дає головну підпору, мусія впадути неприхильно на сей розвій. Довгі часи належали ми до ріжних державних організацій, а в деяких із них начальні власти відносили ся ворожо до нашої мови. В Росії, де жин переважне число нашого народа, наша мова проєкрібована до ині. Там нема ні одної нашої школи, навіть найнижчої, не говорячи про висші.

Зі школи не можна теж отже вивести знаня української мови. Навпаки, неодири винищені її а домо, забуде її забуде її за довгі літа на уки в чужій школі, а як не забуде, то часто попусе її чужими впливами так, що, як напише щось нею, то те писанє виглядає дуже кучеряво. Правда, є письменники, які студують із влас-

ної волі мову, і пишуть дуже гарно. Назву хочби Т. Шевченка, С. Руденського, М. Коцюбинського, В. Самійленка, Б. Грінченка, М. Загірню, А. Криського, В. Доманицького, Е. Чикаленка й инших. Та є й такі, що спеціально не студіювали мови; вони знають говір свого села чи околиці і пишуть ним, а чого недостає їм, беруть із російщини або живцем, що ліпше, бо воно впадає в очи як русизм і може швидше вийти з уживаня, або переробляють на українське, що гірше, бо вводить багатьох в блуд, які такі русизми уважають за чисту українщину. Наведу приклади:

Масмо цілий ряд добрих своїх слів, яких не уживають ріжні українські письменники у Росії, лише послуговують ся варваризмами, зачертими з чужин мов, і пересіяними черед російське сито. І так: Віче — у них: м'їтін; провідник — лідер; нарада провідників — сєніторєконвєнт; гостинний виступ — гастроль; цївник — прєйскурант; голяр — парімажер; добровольць — волєнтєр; границя — кордон; заклад — парі; олєски — аплодісменті; дуріяця — єрунда; мить — мєнт (навіть не мємент); ряд — шєрєнг; так — да; врюжок — коло; відривок — фрагмент і т. д. З таких слів можна уложити цілий словарець. Дуже часто при тім люблять вони уживати перекучевих чужих слів, прим. гамазей — магазин; депорт — рєпорт; ліворєр — рєзольєр і инші.

(Дал буде.)

Німецьке оперте — в Мексці.

ПАРИЖ (Т.б.) „Rein Parisienne“ доносить в Вашингтон: Положеня в Мексці починає непокоїти. Відомости, які наспіли до Вашингтону, говорять, що Німці, які прибули до Мексика, відбувають що дня тайні збори в Вера Крус і Монтерей. Близько міста Мексика збудовано недавно дуже сильну стацію іскрового телеграфу, яка вдержує безпосередню комунікацію в Німеччину. Поголоски, що в Мексиканським заднім є точки оперта для німецьких підводних човнів, здасть ся, потверджує ся, так само поголоски, що німецькі підводні човни, які є в тих сторонах, мають за задачу відтяти довіз нафти до Англії.

Єдиним кандидатом на президента є Каранца.

НОВИНКИ.

Львів, 13 марта 1917

— Резолюції наради мужів довіря Н. К. в телеграмі оцітальної Петроградської Телеграфічної Агенції. З Відня нам пишуть: В російських часописах, які саме тепер наспіли тут, читаємо між ин. отсю телеграму П. Т. А.: Ціріх, 30, січня (12. лютого). На конгресі демократичної партії найбільше впливова група галицьких Українців заявила енергічний протест проти виділення Галичини і проголосила право українських земель утворити автономну провінцію, злучену політично з австро угорською монархією. Українці рішили протестувати проти прилученя Холмщини до будучого Польського Королівства й жадати утвореня автономного правительства на українських землях, занятих військами центральних держав, признаня української мови урядовою в українських школах й інших заведенях релігійного й культурного характеру. — Ф. К.

— Старинна монастирська бібліотека на рос. Україні. „День“ доносить із Києва: Товариство охорони пам'яток старовини і штуки поробило у попечителя київського наукового округу заходи в справі передачі у заряд товариства старинної бібліотеки колишнього могилянського монастиря, яка недавно перейшла на власність канівської вищої мужської початкової школи. Бібліотека складаєть ся з більш чим 25.000 томів, переважно книг богословського змісту в латинській мові. Попечитель зволив закодам товариства. — (Ф. К.).

— Дешву чайню для інтелігенції засновано у Львові з почину Команди міста в льокалі давньої каварні „Метрополь“ (ріг вул. Пекарської і Панської). Чайна отворена між 4 і 7 год. поп. За кільканайцять сотиків можна там одержати чай з цитриною і перечитати вилонжені для ужитку голвий часописи.

— В пакетах до полевих почт вільно посилати тільки артикули поживи, які не підлягають скорому зіпсутю. З окрема допущені до перезову в пакетах до полевих почт: кава (зерниста або мелена), цукор і цукрові вироби, чоколада, гербатники, гербата, цвібак (сухари), консерви всякого рода в бляшаних пушках, так замонтюваних, щоби містота не могла витекнути. Пересилане в пакетах до полевих почт артикулів поживи, які підлягають зіпсутю, є недоцільне і за трудностей перевозових доходить вони до місця призначеня в стані не до ужитя. Урядам почитовим видано приказ провірявати містоту пакетів до полевих почт, а в разі стверженя не дозволеної містоти виключити їх від перезову.

— Приватні пакети з Австрії до Галичини допущені знова тільки з обмеженем на 5 штук денно від одного надавця без огляду на вагу. Пакети конечно, полеві наглядяч з насінєм і дріжджамия, як також грошеві посидки, допущені без обмеженя.

— Поспінші марки „Eilmarken“ трикутної форми по 2 сот. і по 5 с. можуть бути уживані до франкатури почтових посидок з друками тільки в обороті в Австрії і в обороті з М. горщиною, Боснією, Герцеговиною і Німеччиною. Сего рода посидки призначені до позанімецької заграничі зяосотренні „поспіншим значком“ виключити ся від перезову і звернуть ся на місце надана або обтяжити ся подвійною квотою бракующей франкатури, відповідно до сего чи побіч поспіншим значків будуть надіплені на посидках авничайні значки чи ні.

— „Діти Кобзарів“. Дітвора дівочої і хлопчачої народної школи ім. Т. Шевченка у Львові, зведичає память Тараса в неділю дня 18 с. м. в саді „Сокола“ при вул. Руської ч. 20, сценічним образом в 2 діях п. а. „Діточе свято“ (Свідками Тараса). Початок свята о год. 4. по полуд. Ласкаві жертви на удержане школи приймає ся з подякою при вступі на сядю. Прихильників „Рідної Школи“ і приятелів нашої дітвори запрошує — Управа.

— Зменшене обсягу диванників. У Вістнику державних законів появила ся розпорядок міністра торгівлі в справі обмеженого уживаня паперу в диванникарстві.

— З Жовкам. Потрібний правник до веденя Народної Канцелярії в Жовкві. Зголошеня з поданєм услівій приймає до 25. с. м. п. Ярослав Пачовський, ц. к. судя в Жовкві.

— СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ — — НА ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ! —

(Адреса: J. Romanczuk, Wien, Parliament.)

Важне для духовенства.

Комітет для справ духовенства, вибраний на загальних зборах тов. св. Ап. Павла у Львові, звертаєть ся до Всч. ОО. з отсим зазивом:

Відомо нам всім, які страшний удари задала авесвітня війна нашому духовенству трех галицьких дієцезій. Чисельно убуло нас більше одної шестой частини всего духовенства. З огляду суспільного положеня всі ми свідомі страшних моральних ударів, нашої Готгофти. Матеріяльно більшість духовенства аруйнована. Сама тому теперішня хвиля кличе на: до тимбільше напруженої діяльності. Мусимо для того як найскорше скріпити наш організм. Хочемо дати почин до гоєня нашого матеріального знищеня. Хочемо вібрати потрібний до того статистичний матеріял і прийти з помічю нашим духовним і світським властям.

Нині ніхто не знає, як живеть ся загалови нашого евакуованого духовенства, котре потрапило дорібок цілого життя. Нині не знаємо, як живеть ся родинам їх і родинам тих, що потрапили свої парохії і мучать ся в далекій Сибірі. До тепер нема ніяких постанов, в рамках котрих ми могли би домагатись помічи в двох напрямках:

1) Негайної, безпроводочної, для духовенства евакуованого і його родин.

2) Виданя норм для відновленя рільних господарств і поверненя матеріяльних страг, по несенях наслідком реквізицій і шкід воєнних.

Мусимо зорганізувати самопоміч. До всего того ми мусимо мати статистичний матеріял. Просимо Всч. ОО. виготовити кожний про себе точний спис всіх понесених страг з зазначенем дієцезій, повіту і місцевости, а також, чи страта походить з реквізицій чи з шкодою воєнною, а також, чи священник є евакуований. В котрій парохії є родина якого священника вивезеного, просимо особно предложити звіт про її положеня і страти. Всі письма просимо надсилати до тов. св. Ап. Павла у Львові (духовна семинарія, з листами о. ректора Іл. Паньківського).

Рівночасно пригадуємо Всч. ОО. що після закона конгруального прислуге парохози право жадати звороту з фонду релігійного задля невзражаю або знищеня поля ерекц. через діляня воєнні, від ц. к. намісництва, куда і належить вносити поданя.

Рівнож просимо вносити поданя до ц. к. намісництва в Бялій, найліпше через своє ц. к. старство, і просити о підмогу, зачет або по зичку в титулу шкід, понесених через реквізицію або через війну, наводячи по можности подрібно висоту шкоди, документи на реквізицію, відділ війська, що реквізував, і инші документи. На кошти депутатів і инші просимо прислати датки в висоті одного проценту конгруи на вище подану адресу.

Комітет: о Микола Герасимович, о Ст. Донарович, о Маринович, о Яворський.

ЗПОВІСТКИ.

Середа, 14. марта 1917.
Нині: греко-кат.: Евдоїї — римо-кат. Матильда.
Завтра: греко-кат. Теолога самч. — римо кат. Льовітва.

В справі стипендійного фонду ім. Ів. Франка. До поміщеної вчера оловістки п. Данила Стецькова подаємо, що зложена ним на стипендійний фонд квота 500 К є зложена на книжку „Краєвого Союзу Кредитового“ ч. 4174 дня 2 червня 1916 р.

З Народної Торговлі. Тих Вп членів нашого стоварищеня, котрі бажануть, аби вислати тимже звіти за адм. роки 1913/14, 1914/15 і 1915/16, просимо о западанє своїх адрес, бо з огляду на великі зміни в тим згляді, будемо ті звіти висилати тільки на певні нам западані адреси. 17АА3—3

Оселі для інвалідів У. С. С. організує Товариство „Маківка“ в Новім Санчи, Уділ 10 К. Посередничить в вишукуваню посад для інвалідів У. С. С. і приймає добровільні жертви на закупно осель. 156/II 10—10

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Паткова система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл в Волині, які супроти останніх подій тим дорожчі і важливіші для української справи, конечні як найскорші і найобильніші жертви

о. Ю. Гумецький, Гімено 50 К (платяться) — П. М. підхор. 13 п. уд.: сотника УСС. Яри мовича О. Сипа, однор. добров. Паньківського Костя, уч. торгов. школи у Відні. Кульчицького Галю, добр. Бахманову в Дрогобича, хорунжого 35 п. п. Мельнича Климка — Михайло Мазевка Старий Самбір 10 К (Дн.); А. Кизину з Головецька, І. Ленартовича надпор. з Перемишля, Д. Угриня Лг. 33 Перемишль, Д. Котелку кад. асп. Лг. 36, П. Янкова зі Старого Самбора. — Микитин Михайло ук. студ. прав Гаї вижні 10 К: Марусю Болдаринову Березиця, о. Полянського Середис, поручника УСС. Труха Гриця, Олю Левницьку Козьова. — Никола Пристай нач. сташі в Конюхові 3 К: Марію Дорожинську, Тадея Шведайського ц. к. адміністратрва громади Гірне, Лукаша Чабака управ. шк. в Гірині, Ф. Базюка, Ів. Брика. — Осип Янів у Львові 5 К: о. Остапа Данилевича пароха в Розгадові, Северину Кабаровську в Закопанім, Марію Даниловичину в Перемишлі, Никола Петрова ем. директора шкід народних у Львові на Клепарові, Романа Петрова в Стрию. — Уня Лициняк в Львові 5 К (Дн.): вуйка Миколу Чапельського коміс. дир. зал. Львів. п. Цесю Дорош Коренця, хорунж. Волод. Біленького Перемишль, Нусю Студинську, уч. VIII. кл. гімна. СС. Вас. Львів, Стефана Полянського студ. філ. Львів. — дес. УСС. Дмитрик Палітв 10 К (Діло): Грися Луцаківського пол. почта 408, тов. Черевка підсотивого палюха етап. почта 115, Цюлу Волянську. — Кузьма Зинюва 5 К: Луку Туркала учителя Снович, Андрія Бучака поручника schwere Halb. бат. 39

Галю Макухівну у Львові, Юліяна Древинського в Золочеві, Марію Підсунську в Золочеві. — Марія Світлик в Дидлячичах 5 К: Зофію Стахович учит. в Макунева, Ізана Стаховича к. к. Div. 34, 4 Komp. Краків. Юліяна Сьвітлика і його жінку, В. У. Ойг. І. кл. В. Лг. 34 Краків і. Міт. Авт., Петра Фостяка в Судовій Вишні і Володиміра Фостяка в Горючку ягидлонським. — Евгенія Велічкова ська Добрусин 20 К (Дн.). Теодозію Гарасевичеву в Верени, Камілю Білинську в Гуменці і Мариновичеву в Люблі. — Соколовський І. к. инспектор шк. Стрий 5 К. — Петро Стасюк Кліцко 10 К (Діло): укр. богослов. Олександра Тершаковця Ришкова Воля, одн. охоти. 89 п. п. Олесь Черника Рашів, о. Івана Филиповича парох. в Кліцку, п. Наталію Тершаковець Якимчич, Михайла Ковтуна нач. грим. в Кліцку, — Олексій Федик Кліцко 10 К (Діло): пп. Наталю Тершаковець Кліцко, Гануську Бокало (Андруха) Якимчич, Нацьку Рубаху Кліцко, Гавну Шведу Якимчич. — Петро Дутко Львів 5 К: Івана Махара поручи. Inf. Reg. 10

о. Юрія Крупу Кальників ад Краковець, Миколу Підгірного поручника Inf. Reg. 1/10

Петра Савицького поручника Inf. Reg. 10 пол. почт., Гр. Сенечка SPAB. 2/24

Хорунжий УСС. Галечко С. 20 К. (двайцять корон): Ярославу Шматерівну, Assistentzarinne-veitretter, Stünd. Дмитра Парашуха, Märlpeagizazirant, Polz, Волод. Константинюк, д-ра прав, Львів, Ілар. Левницького, проф. гімн., Львів. — Стефан Прідуи 5 К: підх. А. Баландюка Поперечного, підх. Ігора Федева, п.ну Люсю Тарнавську, майорівну, теолог. Михайла Хвильюка зі Львова, вист. УСС. Михайла Кмета. — Ярослава Жугасвичівна, Баранів, 5 К.: Вп. Марусю Залушську, філос. у Відні, Одарцю Кмитівну, уч. III. кл. гімн., Чайковичі, Треню Котисівну, Подільці, Ромця Савицького, Самбір, і стрийця Іваса Жугалевича, однорічн. 80/VI. п. в. Яноші. — Богданко Кабаровський в Закопанім 5 К: Миронка Ганушевського в Долині, Філя Гавушевського в Долині, Володка Яньова у Львові, Осипа Петрова в Стрию, Романа Говяковича в Закопанім. — Юрій Адемівсвич 30 К. —

Просимо всіх Вп Жертводавців придержувати ся форми, оголошеної в Ділі, значить ся: на самперед пише ся ім'я, назвище, місцевість жертводавця і описля по двох точках (:) ви-кликаних, В той спосіб згошадите нам бо-гато роботи, бо не треба буде кожної картки переписувати, а просто дасть ся її до друку. При сій нагоді пригадуємо, що жертви складо-ть ся підтковою системою, значить, можна не більше як п'ять осіб викликувати. Показ не будемо очеркувати. Жертви просить ся посилати до крел. тов. „Дістерт“ (Львів, Руська 20) ч. кн. 9888, повідомляючи карткою ад-міністратрво „Діла“ і викликаних. X.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 13. марта 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В області на південь і на схід від Бережан кілька виправ у терен перед становищами мало успіх. На північ від залізничної Золочів-Тернопіль наші відділи в нападі приймали з офіцерів і 320 мужи та забрали 13 маш. крисів з російських ровів.

На Волині розпочала ся більша боєва діяльність.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Артилер Ієскі і мінові бої на Красі і в долині Вілахи тягли ся день і ніч. На горі Чімаді Костабелля відверто слабший італійський напад.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

На просміку між Орхидою і Пресполо союзні відділи відперли французський напад.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гавер.

ПОДІЇ НА МОРИ.

Дня 12 с. м. перед довітом один з наших відділів літаків напад на військові заведення у Вальоні і з наглядним успіхом кинув 1200 кг. бомб. Було видно великі пожари. Всі літаки вернули ся цілі.

з німецького генерального штабу

з дня 13. марта 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На південь від Арва англійські відділи по огневім підготовленню на ширшій фронті виконали напад під Борен, котрі одначе не вдали ся, при чім ворог потерпів значні втрати.

Над Анкром, з заходу від Codocou, у Шампанії і на обох берегах Мози боєва діяльність була значна. На північ від Анкру французські відділи посунулись вперед до наших становищ. Огнем припинувано їх перед нашими становищами до відвороту.

На південь від Рипон Французи під безупинним огнем знов наступили на наші становища. В завзятім опорі удержано горби 185, за котрі йшла горяча боротьба, проти переважаючих сил; вузкий кусень здобуто терену на плацях, сточищи ворог заплатив криваві жертви.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт князя баварського: Кілька відтинків при яснім воздуху було в огні російських гармат, на котрий ми сильно відповідали. На північ від залізничної Золочів-Тернопіль наші відділи оглядно і очайдушно виконали напад і приймали з офіцерів і 320 мужи та здобули 13 маш. крисів. Також під Бережанами і над Нарайівкою напади на російські лінії дали нам брацнів і добути.

На фронті архикнязя Йосифа і в області групи Макензена при частих сутічках на терені перед становищами не змінило ся.

Македонський фронт. Між Орхидою і Пресполо французські відділи наступили на наші становища, але їх відверто. Наші напади бомбами летунів на дарець Бергекой були успішні. Викликали пожари, які було видно здалека.

Перший ген. квартирмейстер Людвиге.

ОПОВІСТКА.

Приписи що-до відбору посилок цивільних.

За дозволом ц. к. міністерства залізниць державних з дня 23. січня 1917 ч. 1187, оголошеним в числі 13 днівника розпорядків для залізничної і плавної з дня 30. січня 1917, обов'язують в округах ц. к. Даречній залізничній державних у Львові слідуєчій постанови дотично відбору посилок цивільних х:

1) Припис, обнятий §. 80. уст. і залізничного регуляційну руху, що реченць

для відбору посилок цивільних мусить заносити найменше 24 годин, тратить силу правну.

Управа залізничної в управнена до установаля иншого реченць після власної оцінки через відповідне оголошенє в стаціях — уневажнюючи сейчас дотичні постанови тарифові.

2) Постаючі, обняті § 81 уст. і зал. рег. руху дотично реченць на викуленє листа набірнього, вносять ся.

Дотичні постанови тарифові оперті на тих приписах тратять через се свою важність.

3) Відбираючий в обов'язаний викупити набірний лист і підняти посилку в тім реченць, який в полавий в дотичнім оголошенню в стації відбору посилок — коли залізнична не має в стації відбору магазинів для перехованя посилок, або коли в магазині не можна помістити всіх посилок, або коли ті магазини в потрібні на інші цілі, тоді залізнична в управнена на кошті і небезпеченство особи управненої до диспозиції, віддати ті посилки до перехованя особі третій або складати їх в дорожній урядовій від голім небом, або продати їх в дорожній урядовій. Увідомленє надаючого або відбираючого про маючу відбутя ся продаж не в потрібне.

4) Про невідібранє і про причини невідобраня посилок в залізничній по мысли § 81 зал. рег. руху обов'язано повідомити надаючого і зажадати від него диспозиції тільки в тім случаю, коли посилка може бути безпечно перехована в стації призначеня.

В кождім вишій случаю може залізнична невідібрану посилку продати урядово без попереднього повідомленя надаючого або відбираючого.

Ц. к. Дирекція залізниць держ. у Львові.

Паміючка володіюча чисто янвком німецьким грядить, ладий нарядно на селі. Удалє також почайте французського. Зголошенє під „Українка“ до Адміністрації „Діла“.

Німка учительня Удільна ленції методом Берлицца. — Ленартовича 12.

Інструктора на село до учення з III. I. I. КЛ. Гімн пошукую. — Зголошеня до Адміністрації „Діла“ під: Інструктор.

Бандажі на пропуклини (брух) пупця, живота, пахвини і ворка (мошен) та черевні опаски і шнурівки для пань. Підоласки місичні для пань. Бандажі проти опаданя матиці. Бандажі на жилині нїг. — М. Л. Полячен, Самбір 25. — Шиники даром.

Куплю гарну старовину:

Волынські, галицькі, буковинські (українські), угорські (перетинські руснацькі), як римські, ромунські, сербські та чорні горські, албанські, болгарські, грецькі, турецькі, італійські і т. п. старовинні церковні книги — друковані і рукописні та інші старовинні рукописи, різного роду малюнки — траєкторії і образи, старовинні вироби з металю (срібла, бронзи і т. п.) — передовісі посуд, всілякі металі предмети, валяста і т. п., старовинні вироби зі шкар, порцеляни та глини, вашички, сорочки, ружничка і т. п. ношені і не ношені, як і цілі цілі національні одяги жіночі в колочі, халати, всяку різьбу (привіт з металю, мармуру, каменю, дереву) і т. п.

Справа має не лиш особистий, але і громадський характер. Звертатись в офортами і надіслати річ на таку адресу:

Administration des Ukrainisches Blattes „für Museum“, Wien VII, Josefstädterstrasse 79, T. 6.

21 томів української творів літератури

від Котляревського до Рудинського включно, в редакції П. Юліана Р. янвчка, видавця Товариства „Прогресс“ у Львові, на добрім папері гарний друк, у повнішній оправі з янвцкими кнотами N 5230, в оправі ціановитно з янвцкими N 42.

Продивокі томи коштують 1) в повнішній оправі K 250 2) в ціановитно K 2—. При замовленю всіх томів нараз одлачуємо порте самі а при замовленю поодиноких томів надлачує, долучати 65 сот. на рекомендаційне порте (або 92 сотки на фрэгт, коли замовляе ся більше як два томи нараз).

Твори обіймають слідуєчих письменників і поетів

- Книжка 1. І. Котляревського, П. Артемівського Гугала Е. Гребінки (сторів 536; другий нагляд).
- 2. І. З. Грігорій Квітка-Основ'яненко в 2 томах (сторів: 544, 552; другий нагляд).
- 4. М. Шашкевича, Ян. Головацького (сторів: 450; другий нагляд).
- 5. Н. Устїновича, А. Могильницького (сторів 312; другий нагляд).
- 6. А. Мегалінського, М. Костомарова (сторів 466).
- 7. І. 8. Тараса Шевченка в 2 томах (сторів: 552, 544; третій нагляд).
- 9, 10, 11, 12, 13, 14 П. Куліша в 6 томах (сторів: 504, 560, 576, 528, 560, 700).
- 15. І. 16. І. Воробецька в 2 томах (ст.: 420, 420).
- 17. Л. Глибівича, К. Клячківича, Вол. Шашкевича (сторів 550).
- 18. Ол. Сторожинца (сторів 592).
- 19, 20. І. 21. Ст. Рудинського в 3 томах (сторів: 456, 456, 480).

Вислаємо лише за попереднім надісланям грошек Радимі сличити ся з автовідним, тому що доки томи не вичерпано а новий нагляд не скоро буде можлив зробити. — Замовленя і гроші слати на адресу:

Канцелярія Товариства „Прогресс“, — Львів, Ринок ч. 10. V B 9-1

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечєнь на житє і вантаж.

„КАРПАТІЯ“

Почесний президент Його Ексцелленція граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а черев єм зєніски припадають самим членам.

Ручить ажє по трєх літах неоспоримість і повна палість обезпечєня.

Придаєє по трєх літах право викупу, а також ажє по трєх літах удільно позички на інтерєс відсотки.

У всіх справах звертати ся на адресу: Львів, — вулиця Руська ч. 18.

Години урядові від 8 до 2.

ЖЕРТВИ

На приватну українську гімназію в Яворові і на фонд запомоговий для бідних учеників зложили в протягу 1916 р. і в січні та в лютім 1917 р. в коронах слідуєчі Добродії, за що їм складаєть ся отєс прилюдно щирю подяку. Vivat sequentes!

- 1. З щомісячної збірки в Яворові: Аптульський 10.—, Баглай 2.—, Біленький Яр. 17.—, Білінський Іван 18.—, СС. Василяники 7 20, С. Е. Британ 2.—, Голубець 4:50 Грушківч 16.—, Гагаєвич М. 22.—, О. Залітан 16.—, Іван Заяць 13.—, Петро Іванів 8 40, Кізьова 10.—, о. Крайчик 16:50, д. р. Крижановський 6.—, Корончевський 9.—, Кульчицький Денис 17.—, Куманецька Ев. 6.—, Ліжковичева Іванна 12.—, Маренія Людмила 16.—, Маренія Стефанія 18.—, Мілер 6.—, Масюк Никола 23.—, Модчок Андій 13.—, Молчкова Олена 2.—, Британ Остап 12.—, Овлад 16.—, Паславська 9.—, Пазр Володимир 9.—, Пилик Юрій 37.—, Подолох Ст. 3.—, Придаткевич П. 13.—, Родовичева 5 60, Рудницька 10.—, Саварин Антін 9.—, д. р. Роман Сехеля 21.—, Теліховський 12.—, Фішівна 3.—, Чайківська 13.—, Ширба 3.—, Денисак 5.—, Щоропайлович Тома 8.—, Ставнич Лєся 9.—, Бикалович Іван 2.—, Мартинович Вол. 2.—, Пачовський Константин 8.—, Харамбура Гавр. 2.—, Булан Осип, о. Лев Левичий 16.—, о. Горницький Модест 4.—, Обух Іван плаоф. 89 п. п. 2.—, Вербовий 10.—, Грабовська Марія 9.—, Дольницький Мирон 5.—, Качанюк Михайло 2.—, Лельо 8.—, Напурко 3.—, Танчаківський Ярослав 3:20, о. Ткачук Ілія 6.—, Ширба Анна 5.—, Харамбурина 7.—, Білик Михайло 5.—, Бошоркова 1.—, Гладілович Ам. 1.—, Лебішак Осип 6.—, Примова Ольга 4.—, Борис Сенько 1.—, Блавацька 3.—, Залєска 3.—, Книжницький Анд. 2.—, Волошай Семен 2.—, Чолик Ілько 1.—, Левичька Іванна 3.—, Масяк Іван 4.—, Малиновський 2.—, Харамбура Петро 1.—, Якубович 4.—, Дугкевичана 2.—

Оголошеня.

УКРАЇНЬСЬКА ПРАВДИНА — Львів, вул. Гродзїцьких 9. 1. пов. — виконує суцїні замєсти по українських цївах.